

NOWY DZIENNIK

W Y D A N I E

10
GROSZ

W I E C Z O R N E

Rząd Hodży ustąpił

Praga, 22. 9. PAT. Burmistrz Pragi Zenkel oświadczył dziś przez radio, że rząd Hodży ustąpił.

Praga, 22. 9. PAT. Dymisja gabinetu Hodży została przyjęta przez prezydenta republiki.

* * *

Burzliwe demonstracje w Czechach i na Morawach -- przeciw kapitulacji

Praga, 22. 9. PAT. Wczoraj wieczorem po ogłoszeniu wiadomości o przyjęciu przez rząd czeski warunków londyńskich, na ulice miasta wyległy olbrzymie tłumy. Manifestacje trwały prawie do rana. Tłum manifestował między innymi przed siedzibą prezydenta republiki na Hradczynie, zmuszając wartę do otwarcia bram zamku. Na dziedzińcu zamkowym wywoływano gen. Syrovy'ego. Z chwilą jednak, kiedy gen. Syrovy zaczął wzywać zebranych do posłuszeństwa i spokoju i wspomniał o autorytecie prezydenta Benesza, tłum wygwizdał go. Manifestacje skierowane były przede wszystkim przeciwko Beneszowi, Masarykowi i Hodży. Poza tym manifestowano przeciwko Francji. Tłum zachowywał się bardzo burzliwie i chciał nawet opanować radiostację, jednak większe oddziały policji i wojska nie dopuściły do tego.

W ciągu nocy ukazały się nadzwyczajne wydania pism, podających szczegóły decyzji rządu. Organ ligi narodowej „Poledni List“ wyszedł w żałobnej obwódce.

Podobne manifestacje rozpoczęły się dziś już od wczesnego

B. PREMIER HODZA

rana. Tłumy mieszkańców, głównie przedmieść, zaczęły groma-

zić się na ulicach miasta, ciągnąc głównie ku Hradczynie. Na placu św. Wacława odbywa się obecnie manifestacja o charakterze komunistycznym, licząca kilkadziesiąt tysięcy ludzi. Tłum domaga się dyktatury wojskowej i wydania broni. Wznoszone są okrzyki „Precz z rządem“, „Precz z Hodzą“, „niech żyje gen. Syrovy“.

Podobne manifestacje odbyły się w szeregu miast i miasteczek w Czechach i na Morawach. Ważniejsze z nich były w Hradec, Kralove oraz w Morawskiej Ostrawie, Brnie i Pilźnie. W Nowa Paka robotnicy ogłosili na znak protestu strajk. Jednocześnie rząd otrzymuje szereg depesz, protestujących przeciwko decyzji przyjęcia planu londyńskiego.

Szef lotnictwa amerykańskiego zginął w katastrofie lotniczej

Waszyngton, 22. 9. (R.) Szef lotnictwa Stanów Zjednoczonych generał - major Oscar Westover zginął w katastrofie lotniczej w pobliżu Los Angeles. Samolot jego spadł na krótko przed lądowaniem na lotnisko Burbanks.

Zginął również towarzyszący generałowi sierżant.

Generał Westover wstąpił w r. 1901 jako prosty żołnierz do armii Stanów Zjednoczonych. Siłami lotniczymi dowodził on od roku 1936.

W DRODZE DO GODESBERG

Grunt, że — pogoda sprzyja...

Londyn, 22. 9. PAT. Premier Chamberlain wystartował o godz. 10.47 z lotniska Heston. Warunki atmosferyczne lotu są bardzo po myślnie.

* * *
Godesberg, 22. 9. PAT. Kanclerz Hitler przybył dziś o godz. 10-tej specjalnym pociągiem do Godesberg.

Koenigswinter, 22. 9. PAT. Bry-

tyjski ambasador w Berlinie sir Neville Henderson przybył dziś o godz. 9.03 samochodem z Kolonii do Petersberg. O godz. 10.53 amb. Henderson udał się w towarzystwie szefa protokołu bar. Doernberga z powrotem samochodem do Kolonii, celem powitania tam prem. Chamberlaina.

* * *
Berlin 22. 9. Premier sir Neville Chamber-

lain, który wylądował około godz. 12.30 na lotnisku w Kolonii, oczekiwany tam będzie przez ministra Ribbentropa, sekretarza stanu Weizsaeckera, niemieckiego ambasadora w Londynie von Dierksena i szefa protokołu von Doernberga. Panowie ci towarzyszyć będą Chamberlainowi w drodze do położonego na prawym brzegu Renu Petersbergu.

Minister Ribbentrop uda się następnie do Goderber, aby tam oczekiwać na przybycie kanclerza. Mniej więcej około godz. 15-tej Chamberlain uda się do Dollendorfu, gdzie na przybranych brytyjskimi flagami promie przepłynie Ren, aby się udać do Goedesbergu na rozmowę z kanclerzem.

LECZ W ANGLII -- CHMURY NAD GŁOWĄ CHAMBERLAINA

Zjednoczony front opozycji lewicowej i prawicowej przeciw polityce ustępstw wobec Hitlera

Warszawa 22. 9. (A) W relacji korespondenta londyńskiego „Kur. Warsz.” czytamy:

Rząd angielski z zastosowaniem niebywałej presji potrafił przekonać Czechosłowację o konieczności przyjęcia planu angielsko-francuskiego. Nie zdołał on jednak przekonać o tym opinii własnego kraju. Szykuje się tu wielka burza przeciwko rządowi — protest wszystkich żywiołów, lewicowych, liberalnych i młodych konserwatystów w całej Anglii. Szereg potężnych organizacji i wybitnych osobistości wystąpił z największym potępieniem polityki rządu. W akcji tej złączyły się: związki zawodowe, Labour Party, liberali i partia konserwatywna.

Po wspólnym posiedzeniu naczelnej rady Labour Party, rady zw. zawodowych i parlamentarnej Labour Party, wydany został dziś w nocy następujący komunikat:

„Zebranie reprezentujące angielskie zw. zawod. i Labour Party z uczuciem wielkiego poniżenia przeczytało oświadczenie rządu czeskiego, że „pod niebywałą presją rządu angielskiego i francuskiego zmuszony był przyjąć warunki, ustalone przez ministrów angielskich i francuskich w Londynie“. Akcja rządu angielskiego jest tchórzliwym ustąpieniem przed pogrozkami Hitlera. Jest nie tylko poświęceniem demokratycznego narodu, ale również poświęceniem żywotnych interesów Anglii, opartych na nieetykalności prawa międzynarodowego. Długotrwałe tradycje demokratyczne Anglii zostały zdradzone. Ambicje Hitlera nie zatrzymają się na Czechosłowacji, nie ma teraz w Europie bezpiecznej granicy. Jeśli wojna ma być uniknięta i cywilizacja uratowana, to narody, pragnące pokoju, muszą podjąć natychmiast akcję, celem przywrócenia panowania prawa“.

W dalszej części komunikat zapowiada wielką kampanię wieców i demonstracji protestacyjnych przeciwko akcji rządu angielskiego.

Partia liberalna wydała oświadczenie w nie mniej ostrym tonie:

„Partia liberalna potępia rząd za powzięcie bez zgody parlamentu decyzji domagającej się ustępstwa przed siłą w przeciwieństwie do oświadczenia rządu sprzed 2 tygodni, gdy zdecydowane stanowisko mogło zapew-

nić pokój z honorem. Nie można osiągnąć stałego rozwiązania sprawy czeskiej, rozpatrując ją pojedynczo. Musi ona być częścią układu ogólnie - europejskiego, którego nieodzownym punktem winno być wycofanie ochotników cudzoziemskich z Hiszpanii. Partia liberalna żąda natychmiastowego zwołania parlamentu“.

„Nie ma odrębnej kwestii sudeckiej

Tylko jednolite państwo czeskie otrzyma gwarancje międzynarodowe

Rzym 22. 9. PAT. Komentując wiadomość o przyjęciu przez Pragę francusko-angielskiego projektu rozwiązania sprawy sudeckiej, „Giornale d'Italia“ zaznacza, że dopóki projekt ten nie zostanie ujawniony, trudno jest mówić o jakimkolwiek odprężeniu w sytuacji europejskiej. Wyłaniają się bowiem uzasadnione wątpliwości, czy politycy brytyjscy i francuscy, opracowując propozycje pokojowego rozstrzygnięcia sporu o Sudety, zdawali sobie sprawę z tego że dziś już nie ma odrębnej kwestii sudec-

kiej i że pokój w Europie zależy od równoległego i równomiernego zaspokojenia żądań wszystkich mniejszości narodowych w Czechosłowacji. A więc nie tylko Sudety, lecz również i ziemie, zamieszkałe przez Polaków i Węgrów, muszą być przyłączone do krajów macierzystych. Wtedy tylko — kończy dziennik — zapanauje w Europie trwały pokój, a nowe państwo czeskie o zwartej i jednolitej ludności uzyska międzynarodowe gwarancje zachodniej granicy.

Napaść b. ministra Frossarda na Polskę

Paryż 22. 9. PAT. B. minister, a obecnie deputowany Frossard wygłosił wczoraj wieczorem przez radiostację paryską odczyt, pełen niesłychanych inwektyw pod adresem Polski. Występując przeciwko rewindykacjom polskim wobec Czechosłowacji, p. Frossard użył m. in. następujących zwrotów: „Nie będziemy się rozwodzić, ile nas sojusz z Polską kosztował. Należy napiętnować stanowisko Polski, która nie tak dawno jeszcze sama uciekała przed Kozakami, tak, że dla jej poratowania musieliśmy wysłać francuskich generałów“. P. Frossard zakończył pełnym gorczy stwierdzeniem, że nie należy się ludzić co do stanowiska, jakie zajmie Francja wobec żądań polskich i węgierskich. Tak, jak Francja nie chciała się

bić o trzy i pół miliona Niemców sudeckich, tak też nie będzie się chciała bić o milion Węgrów i dwieście tysięcy Polaków.

* * *

Bourges w „Le Petit Parisien“ kończy swój artykuł w sposób następujący: „Godne ubolewania fakty, jakie zaszły w ostatnich dniach, jeszcze bardziej skomplikowały sytuację Czechosłowacji. Polacy i Węgrzy domagają się dla swoich mniejszości narodowych prawa samostanowienia. O żądaniach tych można powiedzieć najłagodniej, że są one wysoce niewskazane(!?)

De Keryllis na łamach „Epoque“ mówi o żądaniach „zaslepionej i zbrodniczej Polski“.

Londyn uznaje słuszność żądań Polski

Warszawa. 22. 9. (A) Korespondent „Kurieru Warsz.” donosi z Londynu: Nowa faza kryzysu czeskiego powstała z chwilą wystąpienia Polski i Węgier z żądaniem stosowania tych samych zasad w traktowaniu wszystkich mniejszości narodowych w Czechosłowacji. Dotychczasowy plan angielsko francuski — plan, przyjęty przez rząd praski — przewidywał je dnie cesję terytoriów, zamieszka-

nych przez Niemców sudeckich. Sprawa cesji Śląska Cieszyńskiego wyłyła na łamach prasy angielskiej dopiero dwa dni temu. Pisma dzisiejsze przyznając słuszność żądań Polski, twierdzą, że zostaną one w pełni zaspokojone, wyrażając jednocześnie nadzieję, że Polska nie ucieknie się w tej sprawie do żadnych krytycznych posunięć.

Wystąpienia antyczeskie w Wiedniu

Wiedeń 22. 9. Wczoraj wybito szyby w czeskiej szkole im. Krofty w 16-tej dzielnicy Wiednia. Zarządy szkół czeskich otrzymały zawiadomienie, że w wiedeńskich szkołach czeskich zostaną rozmieszczeni uchodźcy sudeccy z Czechosłowacji. Na wniesiony z tego powodu protest Czechów wiedeńskich otrzymali oni odpowiedź, że chodzi o przejściowe zajęcie szkół na ten cel.

Ponad 100 tysięcy uchodźców

Berlin 22. 9. PAT. Liczba uchodźców sudecko-niemieckich wynosiła w czwartek przeszło 113 tys. Uchodźców umieszczono w obozach, znajdujących w Saksonii, Bawarii, Austrii Górnej i Dolnej.

„Gdy siła odniosła zwycięstwo nad prawem”

B. minister Eden o niebezpieczeństwie niepewnego pokoju

Londyn, 22. 9. (A.) B. minister spraw zagranicznych Eden przemawiając wczoraj wieczorem w Stradford on Avon oświadczył:

„Żaden Anglik i żaden Amerykanin nie mogą pozostać obojętni na użycie, czy też pogroźkę użycia siły przez wielkie mocarstwo w stosunku do małego państwa przy załatwianiu między nimi dysput. Są tacy, którzy myślą, że jeśli problemy wobec których stoimy, w obecnej chwili zostaną załatwione bez użycia siły, ambicje wszystkich mocarstw europejskich zostaną zaspokojone i kryzys przemienie. Nie widzę najmniejszego usprawiedliwienia dla takich nadziei. Jeśli nawet unikniemy obecnie niebezpieczeństw,

będziemy musieli stanąć wobec nowych, które wytworzą się w Europie w sytuacji, w której apetyty zostały zwiększone, gdy siła odniosła zwycięstwo nad prawem.

Nie ludźmy się: każdy nowy kryzys zbliża nas coraz bardziej do wojny. W takich warunkach postęp na świecie jest niemożliwy. Handel, któ-

ry nie opiera się na zaufaniu nie może istnieć. W takich warunkach świat może się spodziewać

w najlepszym wypadku niepewnego pokoju ze wzrastającymi zbrojeniami i upadającym przemysłem,

doprowadzony będzie w końcu do wojny i zupełnego upadku. Przed Anglią maluje się jasny obraz: kraj nasz pragnie pokoju szczerze i poważnie, ale i gotów jest do poświęceń na rzecz pokoju“.

Mowa min. Edena transmitowana była przez radio do Ameryki.

Jednocześnie prasa konserwatywna popiera plan rządu, jako najlepsze wyjście z sytuacji — wyjście w którym ocalono przynajmniej większą część Czechosłowacji — ostrzega opozycję przed atakami na rząd, przypominając smutną historię planu Hoare — Laval. Plan ten, który miał uratować część Abisynii, obalony został spontanicznym ruchem opinii angielskiej, w rezultacie czego Abisynia cała dostała się pod panowanie Włoch.

Junctim między sprawą Sudetów i innych terenów spornych Czechosłowacji

Warszawa, 22. 9. (A.) Naczelny organ hitlerowski „Voelkischer Beobachter“ zamieszcza dzisiaj na pierwszej stronie artykuł, domagający się natychmiastowego ustąpienia Benesa, jako „odpowiedzialnego za doprowadzenie Europy do stanu wrzenia“. „Voelkischer Beobachter“ stwierdza, że zgoda Czechosłowacji na plan angielsko - francuski jest już nieaktualna, ponieważ Polska i Węgry wystąpiły ze swej strony z żądaniem prawa samostanowienia dla swych mniejszości. Artykuł ten potwierdza raz jeszcze, że

rząd niemiecki zdecydował się na trak-

towanie sprawy Czechosłowacji łącznie z Polską i Węgrami.

W sprawie dzisiejszej rozmowy Hitlera z Chamberlainem w Godesbergu wiadomo tylko tyle, że podstawą przy tej rozmowie ma być fakt przyjęcia przez Czechosłowację planu angielsko - francuskiego, jednakże sfery rządowe Niemiec zaznaczają z całym naciskiem, że szczegóły planu angielsko - francuskiego nie są dotychczas znane oficjalnie rządowi niemieckiemu, wobec czego rząd ten nie zajął w tej sprawie żadnego stanowiska.

O „sowieckiej republice nadwęłtawskiej” piszą w Berlinie

Berlin. 22. 9. (A) Szereg dzisiejszych pism porannych przynosi z Pragi alarmujące wieści o przygotowaniach do komunistycznego zamachu stanu i proklamowania sowieckiej republiki nadwęłtawskiej. „12 Uhrblatt“ stwierdza, że przygotowa-

nia te są w pełnym toku. Sprężyną machinacji komunistycznych w Czechosłowacji jest sowiecki dowódca brygady Bolkow który przybył wczoraj wieczorem do Pragi i współpracuje ściśle z poselstwem sowieckim w Pradze.

Wybory do Rady m. Warszawy

Warszawa, 22. 9. (A.) Wybory do Rady Miejskiej w stolicy rozpisane będą najpóźniej 1 października b. r. Odbędą się one w jedną z niedziel, przypadających między 1 a 18 grudnia. W każdym razie nowa Rada Miejska zbierze się na pierwsze posiedzenie jeszcze w roku bież.

Chcieli wyłudzić od Kiepury 3000 zł.

Warszawa, 22. 9. (A.) Sąd Okręgowy pod przewodnictwem sędziego Szymańskiego rozpatruje sprawę fryzjera teatralnego Jana Kalińskiego, oskarżonego o próbę oszukania Jana Kiepury. Gdy Kiepura przybył na wiosnę do Warszawy r. b., Kaliński w tłumie różnych osób zgłaszających się do mistrza po autografy, zrzęcznie zdołał podsunąć weksel na 3 tys. złotych. Następnie w lipcu za pośrednictwem Janiny Cychańskiej usiłował zainkasować od Kiepury owe 3 tysiące zł. Cychańska zgłosiła się do hotelu Europejskiego, gdzie mieszkał Kiepura i zażądała od sekretarza mistrza wykupienia weksla. Sekretarzowi Kiepury sprawa wydała się podejrzaną, a wezwany policjant, który zrewidował Cychańską znalazł u niej zobowiązanie Kalińskiego wypłacenia jej 500 zł., o ile oszustwo się uda. Kaliński odpowiada dzisiaj przed sądem wraz z Cychańską. Oboje przyznali się do winy. Na liście świadków figuruje Jan Kiepura wraz ze swym sekretarzem. Wyrok oczekiwany jest w godzinach popołudniowych.

Kto wygrał na loterii?

Warszawa 22. 9. (A) Dziś w pierwszym ciągnięciu padły następujące większe wygrane: 100.000 zł. — 92962. 50.000 zł. — 15302. 10.000 zł. — 18745, 20943, 39652, 73658, 121930. 5.000 zł. — 80828, 103374. 2.000 zł. — 2755, 38854, 42541, 43544, 47465, 60284, 76881, 85835, 95740, 104324, 116599, 149550, 152466, 159957.

Seria katastrof przy pracy

Rzym 22. 9. PAT. W kopalniach marmuru Marino pod Rzymem zawałił się korytarz podziemny łączący dwie galerie. W katastrofie poniosło śmierć 4 robotników.

Wiedeń 22. 9. PAT. W wiedeńskiej fabryce chleba Anker zawałił się wczoraj sufit betonowy w wielkiej hali fabrycznej, wskutek czego 20 robotników zostało ciężko rannych.

Warszawa 22. 9. (A) Dzisiejsze notowania gędy warszawskiej (zamknięcie kursów):

Akcje: Bank Polski 123, Zyrardów 61½, Węgiel 35½, Cukier 38½, Starachowice 42½, Lilpop 85½, Modrzejów 18½. Tendencja mocna.

Papiery procentowe: 3% inwestycyjna I. Em. 82½ — 83, II. Em. 83½ — 84, 4% dolarowa 43, 5% konwersyjna 68½, 4½% wewnętrzna 65, 4% konsolidacyjna 66½. Tendencja mocna.

Czechosłowacja skapitulowała

Premier czechosłowacki Hodža (na prawo) w rozmowie z ministrem obrony narodowej Machnikiem.

„Francja zdradziła”

Korespondencja własna „Nowego Dziennika”

PRAGA, we wrześniu.

Czesi nie są narodem odznaczającym się temperamentem. Spokojni, rozważni, flegmatyczni. Ludzie bez fantazji, ale też bez blagi. Naród ten pragnął spokoju, dobrobytu. Czech jest wszystkim tylko nie militarystą. Mając potężnego sąsiada, Niemcy, i 3 pół miliona obywateli Niemców, budowali swoje bezpieczeństwo na sojuszach i układach z innymi państwami. Kierownicy polityki czechosłowackiej sądzili, że najlepszą gwarancją bezpieczeństwa są traktaty.

W każdej rozmowie z czeskim politykiem powtarzała się ta sama nuta: „my jesteśmy państwem małym, opieramy się na naszych sojusznikach, którzy nas w potrzebie nie opuszczą”. Kamieniem węgielnym polityki czeskiej, sterowanej od początku przez obecnego prez. Benesza, była Liga Narodów i sojusz z Francją.

Gdy przed kilkoma miesiącami ciężkie chmury pokryły horyzont europejski, gdy burza nad Czechosłowacją nieuchronnie się zbierała, propaganda czeska głosiła: „Nie obawiamy się nikogo. Mamy sojuszników”. W prasie, w publikacjach periodycznych, na ekranach obliczano potęgę sojuszników, którzy w razie potrzeby staną u boku Czechosłowacji: Francja, Anglia, Sowiety, Mała Ententa i w dalszej perspektywie Stany Zjednoczone. Każdy Czech święcie wierzył, że tak jest i spał spokojnie.

Spokój w Pradze panuje jeszcze. Uderza to każdego przybywającego tam. Spodziewać się można było wszystkiego. Panika byłaby przecież najzupełniej zrozumiałą, uzasadnioną, tym czasem nic się na razie nie zmieniło. Napozór oczywiście. Codziennie zwiększa się stan pogotowia wojennego. W ludności cywilnej, męskiej powstały olbrzymie wyrwy. Powołano już pod broń kilkanaście roczników. Mobilizacja odbywa się z zachowaniem wszystkich reguł. Ale nie ma w społeczeństwie żadnego entuzjazmu. Wykonuje się wszystkie zarządzenia władz, odbywa się to niemal mechanicznie, bez jakichkolwiek zgrzytów. Jakkolwiek w całym kraju panuje stan wyjątkowy i zawieszono podstawowe artykuły konstytucji, życie toczy się normalnie. Sądy wojenne nie działają, jakkolwiek istnieją. Społeczeństwo jest na wszystko zdecydowane. Jeszcze w sobotę wierzono powszechnie, że jeśli dojdzie do wojny, będzie ona powszechna. Czesi zapewniali, że Rzesza nie będzie ryzykowała starcia z całą Europą i w głębi duszy byli przekonani, że kampanię z Berlinem wygrali.

Począł pantoflową przeniknęła jednak wiadomość, że Francja ulega naporowi Anglii, że dla utrzymania pokoju należy poświęcić Sude-
ty i co! jeszcze, o ile to będzie niezbędne.

Trudno opisać, jakie wrażenie wiadomość ta uczyniła, jak odczuli ją ludzie, którzy święcie wierzyli w wartość zapewnień Francji i podpisu jej mężów stanu.

Nikt nie rozpaczał, nie manifestowano na ulicach. Ale ponury nastrój pogłębił się. Ludzie są zdecydowani na wszystko. Poważni politycy, odpowiedzialni mężowie stanu byłiby może gotowi do zgody, do jakiegoś kompromisu, gorączkowo szukają jakiegoś wyjścia. Ale czy znajdują je? Nastroje w masach hojowe. Słyszysz wszędzie: „Jeśli mamy stracić Sudety to w walce ożreżnej. Nie damy ziemi naszej bez walki. Tak czy owak pozostaniemy później wasalami. Sprzedajmy drogo naszą niezależność”.

Żal do Francji jest bezgraniczny. Nikt nie ukrywa swego zdania. „Wielkie demokracje nas zdradziły, ale przyjdzie czas, kiedy za to słono zapłacą”.

Wielu polityków przypomina, że Czechosłowacja wiernie wypełniała swoje zobowiązania sojusznicze. Broniła się przed Habsburgami nie z własnej potrzeby ale w interesie Jugosławii, dla której Habsburg na tronie austriackim był niebezpieczeństwem, w interesie Rumunii, która obawiała się atrakcyjności monarchii w Wiedniu. A jednak żadne z tych państw nie stanęło otwarcie w obronie Czechosłowacji. Francja przecież, mówią, nie dopuszczała do układu dwustronnego z Rzeszą, która kilkakrotnie ofiarowała Pradze porozumienie. „Paryż jednakże wyobraża sobie, że układy sojusznicze obowiązują tylko stronę przeciwną, ale nie Francję. Wszystkie sojusze, jak dziś mówią Czesi, miały służyć bezpieczeństwu Francji, ale nie naodwrot”.

W obecnej sytuacji Czesi zdają sobie doskonale sprawę, że zdani na własną siłę muszą ulec. Starzy politycy nie chcieliby nadaremnie przelewu krwi, ale nie wiedzą, jak go uniknąć. Wojsko i młodzież prą do walki, mimo beznadziejnego położenia. Nie jest wykluczone, że nastąpić może zmiana rządu, że do głosu dojdą wojskowi, a wraz nimi ulica.

(P. A. P.)

SZWECJA MYŚLI O WOJNIE

Na terenie wschodniej Szwecji odbyły się manewry lotnicze, w których poza wojskiem wzięła również udział policja, straż ogniowa, pogotowie i karetki sanitarne. W czasie manewrów, które objęły również najazd lotniczy, zademonstrowane zostały najnowsze wynalazki z dziedziny ochrony przeciwlotniczej.

Podczas ataku powietrznego wypróbowano nowy system sygnałów alarmowych konstrukcji szwedzkiej. Sygnały te nadawane są przy pomocy sprężonego powietrza ze stalowych butelek. Wynalazek posiada m. in. tę zaletę, iż można przy pomocy istniejących już linii telefonicznych wprawiać w ruch sygnalizację nawet z odległości oraz przeprowadzać kontrolę urządzeń z pewnego centralnego punktu obserwacyjnego. W celu zabezpieczenia sygnalizacji przed atakiem bombowym, system alarmowy skonstruowano w ten sposób, iż poszczególne sygnały mogą działać nawet wówczas, jeżeli główna sieć sygnalizacyjna zostanie uszkodzona. System alarmowy może być przerwany, mimo to jednak sygnały alarmowe będą działały w dalszym ciągu.

W czasie manewrów w samym Sztokholmie użyto 105 instalacji alarmowych nowego typu oraz 50 na przedmieściach. Sygnały działały

doskonale, wobec czego zamierza się zaopatrzyć wszystkie większe ośrodki Szwecji w aparaty tego systemu.

W związku z manewrami lotniczymi otwarto w stolicy Szwecji bardzo interesującą wystawę najnowszego sprzętu ochrony przeciwlotniczej. Zademonstrowany został nowy typ odzieży ochronnej przeciw gazom. Odzież ta składa się z nakrycia głowy, płaszcza i spodni z alofanu, półproduktu używanego do wyrobu sztucznego jedwabiu. Alofan jest jednym z nielicznych materiałów, które są niewrażliwe na gazy musztardowe, ponadto zaś ubranie uszyte z alofanu ma tę zaletę, iż jest lżejsze i tańsze od ubrania gumowego. Tego rodzaju odzież ochronna waży zaledwie 1 kg., a koszt jej wynosi 15 koron. Wraz z maską gazową, rękawiczkami gumowymi i obuwiem tworzy komplet całkowicie odporny na gazy trujące.

Wystawa zawiera również maski gazowe, przeznaczona dla ludności cywilnej i wojska. Maski te wytwarza od niedawna fabryka państwowa szwedzka, przy czym zdolność produkcyjna zakładów sięga już 400 masek dziennie. Nowe maski szwedzkie są dwojakiego typu: dla ludności cywilnej, oraz dla osób biorących czynny udział w obronie przeciwlotniczej.

ROLF NÜRNBERG

Lindbergh, Hauptmann i Ameryka

Autoryzowany przekład Fryderyki Barthówny

22)

Betty Gow przyćmiła nieco światło w pokoju, zasuważąc story, a w środkowym usiłowała, prosząc panią Lindbergh o pomoc, — nadaremnie zaryglować całkowicie okiennicę. Świeżo pomalowana, nie domykała się jeszcze szczelnie. Po kilku bezowocnych próbach, dały temu kobiecie spokój. Światło i tak nie docierało do wewnątrz, można było zrezygnować z zaryglowania. Od trzech dni pozostawiała pani Lindbergh okno tak niedomknięte. Południowe skrzydło okna, przy którym okiennica specjalnie dobrze się zamykała, pozostawiła Betty otwartą, aby weszło trochę świeżego powietrza.

Pani Lindbergh opuściła pokój, podczas gdy Betty jeszcze raz podeszła do łóżeczka dziecka, poprawiła kołderkę i przypięła ją dwiema agrafkami do materiału, aby dziecko w czasie niespokojnego snu nie zrzuciło kołderki, narażając się w ten sposób na nowe przeziębienie.

O ósmej godzinie zjawiała się Betty w pokoju, w którym pani Lindbergh siedziała przy biurku i robiła jakieś notatki. Oznajmiła, że dziecko już prawie że zasypia, spokojnie i prawdopodobnie bez snów i obie kobiety rozmawiały przez chwilę o tym stworzonku, którym się tyle zajmowały, obie, chociaż nie byłyby się do tego przyznały, nieco zazdrosne jedna o drugą. Betty Gow, która njmowała rzeczy w dość nieskomplikowany sposób, rzekła: „Nasz mały, będzie kiedyś największym bohaterem Ameryki, najpiękniejszym mężczyzną Ameryki”. Brzmiało to jak reklamy Magazynów. Ale musiałyby skłamać, gdyby zaprzeczyła, że to zdanie Betty Gow podobało jej się.

Betty poszła do kuchni i jadła kolację wspólnie z Whateleyami. Rozległ się głos trąbki samochodowej. Jakiś hałas w garażu i już rozwarły się tylne drzwi i w kuchni stał pułkownik. „Jak się ma dziecko, Betty?” — „Dobrze, dobrze!”

Pułkownik przywitał się ze swoją żoną. „Dlaczego nie jesteś w Związku Producentów Aluminium? Czy bankiet został odwołany?”

Stanął jak w ziemię wryty i powiedział: „Całkiem zapomniałem! Miałem szalony dzień. Trzy razy przyzywano mnie do biura Pan-American, wciąż przeszkadzano mi w Instytucie. W międzyczasie byłem jeszcze u dentysty. — A wreszcie chciałem sobie kupić kapelusz. Potrzeba mi kapelusza, nie uważasz?”

„Tobie przecież w żadnym kapeluszu nie jest dobrze“.

„Nie, to wprost komiczne“. Stał przed lustrem. „Okropnie wyglądam w kapeluszu. Czy wiesz właściwie dlaczego?”

Rzuciła mu się na szyję. To był jej mąż! Zapomniał o zaproszeniu na bankiet, chciał w sobie kupić kapelusz, stwierdził w jakiś czas po europejskim locie, że w ogóle nie może nosić kapeluszy. Mogła mu to była powiedzieć przed kilku laty, wtedy, gdy nieco niezręcznie

i z zakłopotaniem, prosił o jej rękę. Przyszedł schodami, prowadzącymi na taras w Meksyku, w czarnym filcowym kapeluszu na głowie, wyglądał okropnie. Omal że nie powiedziała „nie“, a teraz nie żałowała jeszcze ani przez godzinę, że z „nie“ stało się „tak“. Czy znalazłaby w tej Ameryce wielu mężczyzn, którzyby oddali zebranie na bankiecie, za kolację spożytą wspólnie ze żoną, prawie że w puszczy? Za oknami wył wicher. Przyciągnęła męża do szyby. Oboje patrzyli w ciemność. Nic nie było widać, jak okiem sięgnąć. „Czy nie miałam racji, że przy tej pogodzie wolałam z dzieckiem tu pozostać, zamiast pojechać do Englewood?”

Objął ją łagodnie. „Podano do stołu“. Mrugnęli do siebie. Zartowali często z tego poważnego tonu kamerdynera.

Siedzieli przy stole. Wciąż jeszcze mówili o zapomnianym bankiecie. Małżonka przedstawiała rozczarowanie dwu tysięcy przemysłowców. „W końcu dojdą do wniosku, że na Ciebie nie można liczyć na serio“.

„Czy i Ty jesteś tego zdania?”

„Ja uważam, że na Ciebie można tylko na serio liczyć“.

Telefon zadzwonił. „Teraz będą mnie reklamować!“ — „Albo matka chce się dowiedzieć, jak się dziecko czuje“. Oboje nasłuchiwali, usłyszeli głos Betty. Pani Lindbergh uśmiechnęła się, cieszyła się szczęściem i miłością innych ludzi.

Betty mówiła cicho i z głębi serca. Pocięszała Henry'ego, że zobaczą się z końcem przyszłego tygodnia. Usprawiedliwiała się za swój nagły wyjazd, opowiadała jak nadaremnie próbowała się z nim porozumieć w domu brata. Potem poszła z powrotem do małego pokoiku, leżącego obok kuchni, nastawiła radio, zaczęła czytać jakiś zeszyt Magazynu. Przez otwarte drzwi widziała krzątającego się w garderobie Olivera, w kuchni gospodarzyła Elsa. U nóg Bessie Mowart Gow — jak opiewał jej paszport — leżał pies. W radiu słyszała jakąś daleką muzykę taneczną, w Magazynie czytała denerwującą historię miłosną o posmaku kryminalnym. Miała jakieś dziwne uczucie lęku, uczucie, jakie opanowuje kogoś, kto bezpieczny, siedzi w ciepłym pokoju, podczas gdy na polu dmie wiatr.

Małżonkowie Lindbergh nie jedli wiele, nie zważali też wiele na formy. Także i tego wieczoru, 1 marca szybko uporano się z jedzeniem. Oboje udali się do gabinetu, usiedli przed kominkiem, w którym trzeszczało, patrzyli w płomień. „Muszę jeszcze czytać, lecz pierwszej chcę się ukapać. Muszę zmyć nowojorski kurz“.

— Nagle słysząc było skądś jakiś trzask. Pułkownik myślał, że w kuchni spadły deski ze skrzyni na pomarańcze. Dźwięk szybko przebrzmiał, ale spytał jeszcze: „Co to było“ Lecz jego żona nie słyszała, prawie kichnęła trzy razy, raz po razie. „Zaraziłam się od dziecka“. Zatroškany przyniósł pułkownik szal. Jeszcze

tylko w podświadomości lotnika, który niczego nie przeczuwał, odezwał się słabym echem ten ton. Może to gałąź, uderzająca na wietrze o szybę okna?

Zaprowadził żonę na górę. W jej sypialni gawędzili w dalszym ciągu. Pani Lindbergh chciała dojść przyczyny niechęci jej małżonka do towarzystwa. Okazało się, że w ogóle był przeciwnikiem zbyt wielkiego przeceniania samego pojęcia towarzystwa. „Będąc jeszcze młodym lotnikiem, zawsze doznawałem uczucia wstrętu, gdy słyszałem, jak moi przyjaciele rwali się o to, by być przyjętym do tak zwanego towarzystwa. Kariera, lub dobra partia — prócz tego nie istniało nic“.

„Ty przecież zrobiłeś jedno i drugie“, droczyła się z nim. Uśmiechnął się do niej. Wiedziała, że swoją karierę okupił samozaparciem się i odwagą, nie lękając się śmierci i że do dziś, nie zrobił użytku ani z jednego feniga z majątku swych teściów. „Nie wiesz, czy jestem z tego taka zadowolona“, mówiła, gdy zwracał jej na to uwagę. „Może prawie życzyłabym sobie takiego filuta, któryby cośkolwiek uskubał z naszego majątku. Ojcu było tego przecież zawsze za dużo!“

Zartowali chętnie oboje z rzeczy, które brali poważnie. Pani Lindbergh rozumiała swego męża i nadała też rozmowie inny kierunek. „W lecie możemy się trzymać zdaleka od wszelkich towarzystw. Wiesz, najpóźniej w sierpniu...“ Zamknął jej usta pocałunkiem, wiedział co ma na myśli. Najpóźniej w sierpniu miał mały Charles Augustus otrzymać towarzysza zabaw.

Raz jeszcze życzył Lindbergh dobrej nocy, potem utuszował się tak prędko, jak się tego nauczył w szkole kadeckiej w Texas i zasiadł w swym gabinecie, przy biurku, pomiędzy wysokimi szafami bibliotecznymi. Czytał, robił zapiski i często, gdy jakieś zdanie medycznego czasopisma było dla niego nie jasne, spozierał w zamyśleniu w ciemną noc. Kazał sobie biurko przysunąć do okna, tak, by mógł za dnia patrzeć na jednostajny krajobraz, który tak kojąco na niego działał.

Właśnie w chwili, gdy Betty doszła do najbardziej interesującego miejsca swej historii z Magazynu, przeszkodziła jej pani Whateley. Pani Whateley była ruchliwa jak żywe srebro, w przeciwieństwie do swego małżonka, który unosząc się na gumowych podeszwach, był uosobieniem spokoju. „Musisz oglądnąć moją nową suknię. Jestem w niej o wiele szczuplejsza, niż w innych i przyznasz, że jest mi w niej wspaniale. Chodź na górę!“ Z westchnieniem zamknęła Betty Magazyn. Było się na siebie zdaniem, gdyby odmówiła, patrzano by na nią krzywym okiem.

Nagle zadzwoniono. Elsie zniknęła. Po dwóch minutach ukazała się znowu: „Muszę zejść na dół i zrobić gorącą lemnionadę.“

(Ciąd.)

Dorothy Thompson — najpopularniejsza dziennikarka Ameryki staje w obronie Żydów

Kobieta, która nie pisze o sprawach kobiecych

(h) Spośród wszystkich kobiet, które zajmują się w Ameryce dziennikarstwem, Dorothy Thompson należy do najzdolniejszych i do najbardziej poczytnych. Jej artykuły pojawiają się trzy razy w tygodniu na łamach 140 czasopism amerykańskich, których łączny nakład wynosi blisko 8 milionów egzemplarzy. A trzeba zaznaczyć, że artykuły te nie są wcale „kobiece”. Pani Thompson nie pisze o zagadnieniach czysto kobiecych, lecz o problemach politycznych i ekonomicznych, o zagadnieniach amerykańskich i ogólnie światowych. Poza tym p. Dorothy Thompson występuje przed mikrofonem radiowym kilka razy w tygodniu. Wygłasza przemówienia w klubach i organizacjach, które dotychczas nigdy nie zapraszały prelegentek. Jej dochody wynoszą około 100.000 dolarów rocznie.

Dorothy Thompson podsunęła myśl Rooseveltovi...

W ostatnich tygodniach — jak już o tym na łamach naszego pisma donieśliśmy — ukazała się książka p. Thompson pt. „Refugees” („Uchodźcy”). Ta mała broszura, obejmująca wszystkiego 120 stron druku jest jednak ważnym wydarzeniem, a może nawet historycznym wprost dokumentem.

W Ameryce wiedzą doskonale o tym jaki wpływ wywiera słowo p. Thompson. W kwietniu 1938 ukazał się w kwartalniku „Foreign Affairs” dłuższy artykuł Dorothy Thompson o zagadnieniu uchodźców. Artykułem tym zainteresował się Cordell Hull, który zwrócił na to uwagę prez. Roosevelta. Wkrótce potem nastąpiło zredagowanie znanego apelu prezydenta Stanów Zjednoczonych do państw świata, w którym Roosevelt proponuje zwołanie międzynarodowej konferencji, poświęconej sprawie uchodźców. Wiadomo, że kilkadziesiąt rządów zaproszenie Roosevelta przyjęło i że ta konferencja odbyła się pod przewodnictwem Charlesa Taylora.

Na konferencji syjonistycznej w Londynie

Zainteresowanie tej słynnej dziennikarki i autorki amerykańskiej dla spraw żydowskich nie jest nowością. Datuje się ono właściwie od roku 1920, kiedy Dorothy zajmować się zaczęła dziennikarstwem.

Miało to miejsce na okręcie. Cały majątek Dorothy wynosił zaledwie 150 dolarów, mimo to jednak postanowiła wybrać się do Europy. Podróż swą odbyła jednak nie na pierwszorzędnym parowcu. Z Nowego Jorku do Southampton jechała przez dwanaście dni. Na tym okręcie znajdowało się sporo delegatów, wybierających się z Ameryki na konferencję syjonistyczną w Londynie. Do owej pory Dorothy nie, względnie bardzo mało tylko wiedziała o Żydach. Ale w ciągu dwunastodniowej podróży przysłuchiwała się dyskusjom i debatom syjonistycznym i — wszystko skrzętnie zapisywała w swym notatniku. Zawarła znajomość z wybitnymi przedstawicielami ruchu syjonistycznego w Ameryce i stała się syjonistką.

Pierwsza syjonistka — chrześcijanka w Ameryce

Postanowiła nawet wziąć udział w konferencji syjonistycznej i wysłała telegram do Agencji Hearsta, „International News Service”, z zapytaniem, czy ma dla tej sprawy zainteresowanie. Zaofiarowała swe usługi po bajecznie taniej cenie i z miejsca otrzymała odpowiedź: „Zgoda”.

A stałego zajęcia — nie ma

W ten sposób stała się korespondentką Hearsta w Londynie, ale tylko przygodną. Kiedy po jakimś czasie pozostała bez pracy, starała się przy poparciu ze strony swych żydowskich znajomych, zdobyć zajęcie w londyńskich tygodnikach. Udawało się jej to czasami, ale stałego zajęcia, a tym samym i stałych dochodów, nie miała.

Na miejscu jednak Dorothy usiedzieć nie mogła. Wyjechała do Paryża, stamtąd do Mediolanu a potem do Monachium, do Dublina, a w końcu przybyła do Wiednia. Tu zakochał się w niej Żyd węgierski Józef Bard. Ich dom stał się wkrótce punktem zbornym dla elity literackiej i politycznej Wiednia.

Małżeństwo z Sinclair Lewisem

Jednakowoż w roku 1927 małżeństwo się rozchodzi. W dniu, w którym Dorothy Thompson uzyskała rozwód, zaproszona była na herbatkę urządzoną przez ministerstwo spraw zagranicznych we Wiedniu dla obcych dziennikarzy. Wśród gości znalazł się również Sinclair Lewis, słynny pisarz amerykański, który bawił wówczas we Wiedniu. Dziennikarz amerykański, John Ginter przedstawił Lewisa Dorocie. W parę godzin potem, w mieszkaniu Dorothy Thompson Sinclair Lewis oświadczył się o jej rękę. Na uroczystym bankiecie, urządzonym parę dni później ku czci Lewisa przez ambasadora amerykańskiego we Wiedniu, wybitny ten pisarz oświadczył publicznie, że nie wyjedzie z Wiednia zanim Dorothy Thompson nie zgodzi się zostać jego żoną.

A Dorothy wahała się. Wsiadła na samolot i odleciała do Moskwy, aby uczestniczyć, w charakterze sprawozdawczyni, w uroczystościach z okazji dziesięciolecia reżimu bolszewickiego.

Sinclair Lewis, nie namyślając się długo, wsiadł na drugi samolot i również odleciał do Moskwy. Kiedy wysiadł, zapytał go w Moskwie jeden z dziennikarzy:

- Jaki jest cel pańskiej podróży?
- Chcę się zobaczyć z Dorothy — odpowiedział Lewis.
- Jak długo pan zostanie w Sowietach?
- Aż Dorothy powie „tak”.

Żyłka dziennikarska

Było to w roku 1927. Lewis liczył lat 44, a Dorothy Thompson 33. Ostatecznie wyraziła zgodę na małżeństwo. Miodowy miesiąc spędził w Anglii. Zrezygnowała z dalszej kariery dziennikarskiej i zaczęła się nazywać mrs. Sinclair Lewis.

Ale trudno rasowemu dziennikarzowi rozstać się ze swym zawodem i powołaniem. Od czasu do czasu znowu pojawiać się poczynają artykuły, podpisywane nie „Mrs. Sinclair Lewis”, ale właśnie „Dorothy Thompson”.

U Hitlera

W roku 1932 była znowu w Europie, naturalnie jako sprawozdawczyni. Uzyskała wówczas wywiad od Hitlera i była pierwszym dziennikarzem amerykańskim, którego Hitler przyjął. Po roku Hitler był już dyktatorem Niemiec. Jeszcze raz Dorothy wyjechała do Niemiec w nadziei uzyskania drugiego wywiadu od niego, ale hitlerowcy zamknęli przed nią wrota kraju.

Jak pomóc uchodźcom?

Ostatnio ukazała się jej książka „Refugees”, w której omawia ogólną sytuację uchodźców oraz przedstawia plan finansowania akcji przesiedleńczej dla setek tysięcy rodzin. Mając zapewnione poparcie ze strony finansisty żydowskiego, Morrisa Schlesingera, Dorothy Thompson próbowała nakreślić projekt, który, jej zdaniem, mógłby stać się ratunkiem dla Żydów niemieckich. Jej hasłem jest „Charity is not enough” (filantropia nie wystarczy). Wobec tego proponuje powołać do życia instytucję międzynarodową, która, wyposażona w odpowiednie środki, mogłaby rozwinąć akcję osiedleńczą na pewnych zaniedbanych terenach dla emigrantów z Europy.

Nie będziemy tutaj podawać w szczegółach planu, przedstawionego przez p. Dorothy Thompson. Ona w każdym razie ma najgłębsze przekonanie, że jej projekt posiada praktyczne szanse realizacji. Nie jest wykluczone, że we wielu szczegółach sąd jej jest mylny. W każdym razie jednak, ostatnia jej książka wywołała w Ameryce olbrzymie wrażenie. Ameryka bowiem liczy się z opinią Dorothy Thompson.

Samochody amerykańskie

Jak zapowiada się nowy sezon? — Ceny zostały obniżone. — Konkurencja japońska i niemiecka.

Nowy Jork, we wrześniu.

Wiadomo, czym jest samochód dla współczesnego Amerykanina: w najściślejzym znaczeniu tego słowa artykułem codziennego użytku.

W Europie kupno samochodu jest jeszcze uroczystą inwestycją. Amerykanin wychodzi na ulicę, a przechodząc koło sklepu lub też otwartego placu, gdzie handluje się samochodami używanymi, kupuje maszynę. Robotnik — któremu zepsuło się właśnie auto, a miał zamiar urządzić w niedzielę wycieczkę za miasto, nabywa w przejściu jeszcze wcale niezły wóz za 25 dolarów. Student, udający się na wakacje, kupuje piękny wóz za 100 dolarów. Pojeździ nim parę tygodni dokąd dusza zapragnie, by później sprzedać go z niewielką stratą.

W ubiegłym roku obrót samochodami w Ameryce spadł — był to objaw bardzo niepokojący i świadczył o zbliżaniu się kryzysu. — Obawiano się, że jest to znak trwałego pogarszania się koniunktury. Te pesymistyczne przepowiednie nie sprawdziły się jednak. W ciągu pierwszych 6 miesięcy bieżącego roku

Stany Zjednoczone i Kanada wyprodukowały 1.300.000 wozów. W tym samym czasie publiczność kupiła 1.200.000 wozów, a 300.000 wozów wywieziono zagranicę. W ten sposób ilość samochodów na składach spadła. Zmniejszyła się w handlu również ilość wozów używanych.

Na rok bieżący nie zapowiada się sensacyjnych zmian w modelach samochodowych. — Wystawa samochodowa w Nowym Jorku — która będzie otwarta w dniu 11 listopada, nie zadziwi świata nowymi modelami. Chyba, że z czymś niespodzianym wyskoczy Ford, który zapowiedział, iż w roku bieżącym pokaże nowy model kupcom już jako ostatni, to jest wtedy, kiedy znane będą modele konkurentów. Być może, iż Ford gotuje jakąś niespodziankę.

Ceny samochodów amerykańskich będą niższe, aniżeli w roku ubiegłym. Spadek cen stał się spowodował, że samochód potaniał o 10 dolarów. Węska, szkło, miedź są również tańsze niż w roku ubiegłym. Wielkie koncerny samochodowe przeprowadziły poza tym daleko idącą racjonalizację pracy, jednak dalszy roz-

wój amerykańskiego przemysłu samochodowego zależy w tej chwili od płac w tym przemyśle.

Związki zawodowe przemysłu samochodowego zawikłane są obecnie w ciężką walkę we wewnętrzną pomiędzy skrzydłem umiarkowanym a komunistami. Być może, iż komuniści wyzyskują obecną chwilę aby doprowadzić do strajku i walki ekonomicznej w tej gałęzi przemysłu. Wówczas, oczywiście, przyszłość przemysłu samochodowego na czas najbliższy znalazłaby się pod znakiem zapytania.

Jeśli chodzi o eksport samochodów, to przymysł amerykański nie spodziewa się w ciągu lat najbliższych dobrej koniunktury. Konkurencja przemysłu samochodowego niemieckiego odbiła się niezwykle ujemnie na sprzedaży samochodów amerykańskich w wielu krajach europejskich. Niektóre kraje, jak np. Węgry i Jugosławia w ogóle odpadły, gdyż kraje te na mocy umów kompensacyjnych uzależnione są całkowicie od Niemiec i stamtąd pokrywają swe całe zapotrzebowanie na samochody.

I na Dalekim Wschodzie Ameryka poniosła wielkie straty wśród swej klienteli. Doskonałym odbiorcą na wozy, szczególnie droższe, była Japonia. Wprawdzie Japończycy sami są dobrymi wytwórcami samochodów, ale wyspecjalizowali się w samochodach tanich — gdzie są bezkonkurencyjni, natomiast wozy droższe nabywali w Ameryce.

Obecnie w okresie bojkotu towarów japońskich w Ameryce, Japończycy wywdzięczają się tym samym. Zresztą, względy dewizowe, również stają na przeszkodzie importowi wozów amerykańskich.

Dla przemysłu amerykańskiego gorszą jeszcze rzeczą jest konkurencja samochodów japońskich na obcych rynkach. Japońska produkcja samochodowa rośnie z roku na rok i zabiera dla swych tanich wozów rynki azjatyckie. Amerykanie obawiają się jednak, aby w przyszłości i to niedość odległej, Japończycy, którzy zaczynają produkować samochody lepsze, nie postarali się także o zbyt ich w Europie....

Owady w walce z człowiekiem

Samolot strącony przez motyle

Niedawno prasa podała, że w Niemczech pojawiły się olbrzymie ilości gąsienic, które m. in. na jednej z linii kolejowych spowodowały zatrzymanie komunikacji.

Nie jest to pierwszy tego rodzaju wypadek. Niedawno prasa włoska donosiła o wydarzeniu, które mimo całej swej nieprawdopodobności jest jednak zupełnie prawdziwe.

Było to pod Bari. Jeden z samolotów wojskowych natknął się na wysokości 2 tys. metrów na chmurę białych motyli, ciągnącą na przestrzeni kilku kilometrów. Pilot zbagatelizował nieoczekiwaną przeszkodę. Cóż mu — sądził — mogą zrobić biedne motyle? Owady tymczasem wpadały tysiącami do kabiny lotnika, oślepiły go, osiadały na przyrządach, utrudniając normalne prowadzenie samolotu. Wciągnięte przez wir powietrza motyle dostały się do motoru, zatkały wszystkie przewody. Motor przestał działać. Pilot musiał skokiem ze spadochronu ratować się przed katastrofą. Samolot unieruchomiony przez motyle, rznął na ziemię.

Jest to jedyny, przynajmniej dotychczas wypadek pokonania potężnej maszyny przez motyle.

Chmura szarańczy nad Afryką Południową

Z Johannesburga w Afryce Południowej donoszą o pojawieniu się w tym roku olbrzymiej ilości szarańczy. W tych dniach zaobserwowano w okolicach północnych chmurę szarańczy, ciągnącą na północ. Chmura ta miała 250 km długości. W kronikach johannesburskich zanotowano największy dotychczas przelot szara-

Dlaczego Francja nie chce wojny

Tajemnica „zwycięstw zwyciężonych“

Zwyciężeni panami sytuacji

Jak się to stało, jak się to mogło stać, że w 20 lat po zwycięstwie państw sprzymierzonych — przecież 11 listopada będzie obchodzona (czy będzie?) 20 rocznica zawieszenia broni — zwyciężeni są panami sytuacji, od nich zależy, czy będzie pokój, czy wybuchnie wojna, zwycięzcy zaś potulnie robią ustępstwo po ustępstwie?

Jak się to stało, kiedy się to zaczęło, kiedy właściwie pozwolono Niemcom przekreślić klęskę? Po „anschlussie“ Austrii, t. j. 12 marca b. r.? 16 marca r. 1937, kiedy Trzecia Rzesza wbrew traktatowi wersalskiemu przywróciła powszechną służbę wojskową? 24 sierpnia 1936 r., kiedy wojska niemieckie przekroczyły granicę zdemilitaryzowanej Nadrenii? W chwili wystąpienia Niemiec z Ligi Narodów? A może w dniu, w którym zwycięzcy wyrzekli się oszkodowań? Kiedy?

Pokonano ale nie poskromiono

We Francji niejedni politycy sądzą, że początków tego, co się dzisiaj dzieje, należy szukać w dalszej przeszłości. Niemców pokonano, ale nie poskromiono. Nie wyzyskano zwycięstwa, za które tak drogo trzeba było zapłacić. Rozejm zawarto na ziemi francuskiej w Compiègne, a nie na terytorium nieprzyjacielskim, w samym Berlinie. Powalonymu wrogowi nie odebrano broni, wskutek czego niebawem Niemcy zaczęli twierdzić, że armia niemiecka nie została rozbita na placu boju, lecz padła ofiarą „zdrady wrogów wewnętrznych“, do których zaliczano m. in. katolików i masonów.

Błędy, które się mszczą

Nie brak we Francji ludzi, którzy uważają, że należało zmiażdżyć zwyciężonego przeciwnika, zrujnować go, a nawet rozbić jego państwo, obdarzając niepodległością Bawarię, Nadrenię itd. Tylko w ten sposób, powiadają, można było unieszkodliwić Niemców na długo, jeżeli nie na zawsze. Ponieważ tego nie uczyniono, powstała Trzecia Rzesza, która się prawie niczym nie różni od drugiej i pierwszej, prowadzi w dalszym ciągu politykę Fryderyka Wielkiego i Bismarcka i tak jak oni dąży do hegemonii nad Europą i całym światem powo-

rańczy w połowie ubiegłego stulecia. Chmura ta ciągnęła się na przestrzeni 800 km. Ofiarą szarańczy padły wówczas nie tylko zbiory w Afryce Południowej ale również w Północnej.

Tegoroczny nalot szarańczy zdołano unieszkodliwić, wprowadzając do walki z owadami nowoczesne środki w postaci gazów i proszków, rozsypanych przez samoloty.

Trujące pająki w Kalifornii

W maju 1933 r. mieszkańcy Antafagasta, portu chilijskiego, zaniepokojeni zostali masowym pojawieniem się trujących pajaków. Wszelkie metody walki z owadami, dotychczas stosowane, okazały się daremne. Coraz częściej do szpitali zgłaszali się ludzie z popuchniętymi kończynami, pokąsani przez trujące pająki. Dopiero planowa akcja niszczyielska, przeprowadzona przy pomocy środków chemicznych, uwolniła miasto od tej plagi.

W Kalifornii pojawiła się w tym roku inna odmiana trującego pająka nazwana „czarna

łując się na „posłannictwo“ narodu niemieckiego i wolę „dobrego Boga niemieckiego“.

W r. 1919 popełniono błędy które teraz się mszczą. Tak mówią nie tylko przedstawiciele skrajnej prawicy francuskiej; do takiego wniosku doszedł również radykał Andre Fribourg, profesor historii i były przewodniczący komisji spraw zagranicznych Izby Deputowanych, który niedawno wydał książkę pod znamennym tytułem „Zwycięstwo zwyciężonych“.

Francuz nie chce wojny

Ale co się stało, to się stało. Żaden Francuz nie chce nowej wojny, tak samo, jak nikt we Francji nie chciał wojować w zeszłym roku, ani poprzednio. Ktokolwiek kierował w ostatnich latach francuską polityką zagraniczną — przedstawiciel prawicy Flandin czy radykał Delbos lub Bonnet — robił wszystko, co mógł, aby zapobiec nowej wojnie.

Francja nie chce wojować przede wszystkim dlatego, że wojna ostatecznie straciła nimb bohaterstwa: przecież jeszcze żyje, jeszcze nie wymarło pokolenie, które dobrze pamięta, jak wyglądała wojna. Francja pragnie zażegnać niebezpieczeństwo nowej wojny także dlatego, że nie może na niej zyskać, ryzykowałaby zaś bardzo wiele. Tym się różni od pewnych innych państw. Wreszcie Francja nie jest dzisiaj bezpośrednio zagrożona by biłaby się w obronie sojusznika przy czym ujmując się za przyjacielem mogłaby wystawić na niebezpieczeństwo własne interesy.

Wystarczy groźba

Kiedy Emil Roche w umiarkowanym dzienniku „La Republique“ pośrednio poparł sensacyjny projekt „Times'a“ przyłączenia Sudeków do Niemiec, w jego argumentacji dźwięczała i taka nuta: świat powinien się zastanowić nad niewspółmiernością klótni sudecko-czeskiej z wojną, która by pochłonęła miliony ludzi i zniszczyła cywilizację.

Ta niechęć do wojny sprawia, iż Francuzi są bardzo ostrożni, tym bardziej, że oglądają się na Anglię i razem z nią ustępują przed zaczepnymi sąsiadami.

Dlatego możliwe są coraz to nowe „zwycięstwa zwyciężonych“ przy czym wojna jest niepotrzebna, bo wystarczy groźba.

wdową“. Jest to owad wyjątkowo niebezpieczny. Ukłucie owada kończy się po kilku godzinach opuchnięciem całego ciała i śmiercią. W kilku miastach zanotowano liczne wypadki śmiertelne, wywołane ukąszeniem „czarnej wdowy“.

Motyle unieruchomiły orkiestrę

W innym wypadku motyle stały się przyczyną zamieszania na szczęście mniej grzeczności w skutkach. W sierpniu 1922 roku w zdrojowisku Reinerz rój białych motyli opadł nagle na podium orkiestry. W jednej chwili całe podium, nuty, pultry i instrumenty muzyczne pokryte zostały grubą warstwą owadów. Było to właśnie podczas koncertu. Saksofonista musiał przerwać jazzowe pobekiwanie, gdyż za każdym dmuchnięciem z tuby instrumentu wylały rój motyli, co mogło być nawet widowiskiem zabawnym, w niczym jednak nie ułatwiało wykonania partii, przewidzianej w partyturze. Po chwili przerwali skrzypkowie, potem zmilkły trąby, wreszcie basy, na koniec sam kapelmistrz, zupełnie jak w Niedokończonej Symfonii — Haendla, machnął po raz ostatni batutą, uderzając w białą cizbę motyli i odszedł, zniechęcony tą nieoczekiwaną inwazją owadów, która nie pozwoliła mu dokończyć koncertu.

CZYTELNIKU!

Jesteś świadkiem ciekawego wydarzenia — podziel się z Redakcją. Telefon 136-89.

Federacja P. Z. O. O. żąda zwrotu Śląska zaolzańskiego

Warszawa 22. 9. Zarząd główny Federacji P. Z. O. O. uchwalił wczoraj rezolucję następującej treści:

„Odrodzona Rzeczpospolita Polska, wykreślając swe granice, uzyskała w listopadzie roku 1918 zgodę czynników politycznych czeskich na przyłączenie do Macierzy szeregu powiatów Śląska cieszyńskiego, zamieszkałych przez ludność polską.

Tymczasem w niespełna trzy miesiące później w chwili, gdy Polska wszystkie swe siły skierować musiała na walkę o pozostałe granice, Czesi drogą zdradzieckiej napaści, odebrali nam tę polską ziemię, do której prawa nasze sami dobrowolnie uznali a w roku 1920 wykorzystali ciężki dla nas moment zmagania z zalewem bolszewickim, zmuszając nas pod naciskiem wielkich mocarstw, do uznania zaboru Śląska za fakt dokonany. Rodaków jednak naszych oderwanych od Macierzy, nie zapomnieliśmy i zapomnieć nie możemy.

W roku 1925 zawarła Polska umowę z Czechami, w której zapewniono ludności polskiej równość praw i swobodny rozwój.

I tych zobowiązań jednak Czesi nie dotrzymali, gnębiąc w dalszym ciągu naszych rodaków i dążąc do ich wynarodowienia.

Przejęci losem naszych braci na Śląsku cieszyńskim, zwracaliśmy się my, byli żołnierze, do kombatantów czeskich, oczekując od nich koleżeńskiego poparcia słusznym dążeniom naszych zaolzańskich rodaków. Zawarliśmy w roku 1936 w Krakowie z kombatantami czeskimi umowę, której jednak znowu Czesi nie dotrzymali.

W tym stanie rzeczy — dziś, gdy opinia całego świata kwestionuje prawo Czechosłowacji do dalszego gnębienia zamieszkujących jej terytorium mniejszości narodowych — zebrany na specjalnym posiedzeniu w dniu 21 września 1938 r. zarząd główny Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny uchwala następującą rezolucję:

1) Śląsk zaolzański, prastara dzielnica państwa, powinien być bezwzględnie Rzeczypospolitej Polskiej zwrócony i na wieki z nią zjednoczony.

2) Przeszło pół milionowa rzesza byłych obrońców ojczyzny oświadcza pełną gotowość wywalczenia słusznym praw naszych rodaków z Zaolzia wszystkimi środkami, jakie rząd Rzeczypospolitej uzna za wskazane użyć.

3) Rodakom naszym za Olzą ślemy słowa otuchy i zachęty do wytrwania.

ZARZĄD GŁÓWNY FEDERACJI POLSKICH ZWIĄZKÓW OBROŃCÓW OJCZYZNY

46 bezrobotnych, z Wadowie do robót przy budowie stacji kolejowej w Zakopanem 40 bezrobotnych

Prowadzona akcja przemieszczeniowa tak w obrębie województwa jak i poza województwem objęła dotychczas w bież. roku 3.351 bezrobotnych, w tym przeniesiono do robót przy regulacji Wisły pod Sandomierzem i Szczucinem 566 bezrobotnych, do robót przy budowie drogi państw. nr 13 1496 bezrobotnych, do robót przy rozbudowie dróg węzła rożnowskiego 564 bezrobotnych, do robót przy budowie stacji kolejowej w Zakopanem 207 bezrobotnych, do robót przy eksploatacji kamieniołomów w Klesowie (Wołyń) 466 bezrobotnych, do robót przy budowie osiedli robotniczych w Kotmierzu (Pomorze) 52 bezrobotnych.

Niezależnie od tego w najbliższych dniach zostanie przeniesionych z Brzeska 150 bezrobotnych i z Bochni 50 bezrobotnych do przebudowy drogi państw. nr 13.

—oo—

Zmiana w Banku Polskim w Krakowie

Dotychczasowy dyrektor oddziału Banku Polskiego w Krakowie, hr. Kossakowski, ma być w najbliższym czasie powołany na stanowisko dyrektora oddziału Banku Polskiego w Poznaniu. Dyrektorem oddziału krakowskiego mianowany został p. Bolesław Zakrzewski, dotychczasowy dyrektor oddziału Banku Polskiego w Radomiu.

Wykolejenie pociągu

Między Krzeszowicami a Rudawą wyskoczyły z szyn dwa wagony - cysterny z pociągu towarowego Nr 388, zdużającego w kierunku Krakowa. Ofiar w ludziach nie było. Po dwóch godzinach przywrócono normalny ruch.

Deszcz kar

W ciągu dnia wczorajszego policja w dalszym ciągu prowadziła kontrolę ruchu ulicznego. W rezultacie ukarano doraźnie grzywnami 120 osób, a przeciwko 102 osobom sporządzono doniesienia karno-administracyjne do starostwa grodzkiego.

Skarb w gramofonie

W zabudowaniach Stachury w Pawlikowicach pod Wieliczką wybuchł groźny pożar, który jednak dzięki interwencji straży szybko zlokalizowano. Podczas usuwania z objętego płomieniami mieszkania sprzętów domowych, jeden ze strażników, wynosząc gramofon, przypadkowo otworzył szafkę, z której — ku jego zdumieniu — posypały się srebrne monety i banknoty. Były to oszczędności gospodarza, który gramofonu użył jako skarbonki. Część oszczędności zdołano uratować.

Karambol na przejeździe kolejowym

Pociąg najechał na wóz Kiepur

W Radziszowie wydarzył się tej nocy wypadek, który tylko szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie pociągnął za sobą ofiar w ludziach. Na przejeździe kolejowym o godz. 4.30 nad ranem, pociąg towarowy najechał na furmankę z drzewem, powożoną przez Antoniego Kiepurę z Byczyny (pow. Chrza-

nów). Na szczęście furman odrzucony został wraz z koniem w bok od toru, dzięki czemu tylko furmanka została strzaskana, a drzewo rozsypało się dokoła. Pociąg zatrzymano i po chwili puszczono w dalszą drogę. Policja wdrożyła dochodzenia, celem ustalenia kto ponosi winę wypadku.

Echa bójk w restauracji Feilguta

Szofer na ławie oskarżonych

Przed sędzią dr Bobilewiczem rozpoczął się dziś w Sądzie Okręgowym proces szofera Franciszka Słowika z Krakowa, oskarżonego z art. 149 K. K. Wedle aktu oskarżenia Słowik miał w restauracji Feilguta dotkliwie pobić Władysława Fabera za to, że ten złożył na IV. Komisariacie policji doniesienie, zarzucając mu dokonanie kradzieży opon samochodowych. Po pobiciu Fabera Słowik miał jeszcze udać się do mieszkania jego ro-

dziców przy ul. Lubomirskich i pobić ich również z zemsty za oskarżenie go o kradzież. W Sądzie oskarżony tłumaczył się, że Fabera spotkał przypadkowo w restauracji i gdy uczynił mu wymówkę z powodu oskarżenia go, Faber miał rzekomo zagrozić mu nożem. Dopiero wtedy, w obronie własnej pobił go. Świadkowie opisali jednak zajście w odmiennym świetle. Rozprawa trwa.

Straszne skutki pożaru pod Krakowem

Gospodarz wraz z synem odnieśli ciężkie poparzenia

W Kurdwanowie (gmina Piaski Wielkie pod Krakowem) wybuchł nocy dzisiejszej groźny pożar w zabudowaniach Władysława Wałacha. Mimo energicznej akcji ochotniczych straży pożarnych z najbliższej okolicy, płomień przerzucił się na sąsiedni budynek i strawił go doszczętnie wraz z domem Wałacha. W czasie ratowania sprzętu

domowego, gospodarz, liczący 42 lata, oraz jego syn 15-letni Józef odnieśli bardzo ciężkie poparzenia na całym ciele. Telefonicznie wezwano Pogotowie Ratunkowe, które obie ofiary poparzeń przewiozło do Krakowa, do szpitala Ubezpieczalni Społecznej. Obecnie jeszcze trwają dochodzenia, mające ustalić przyczynę klęski.

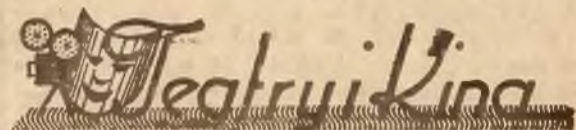
Stan zatrudnienia wzrasta

Stan zatrudnienia na robotach publicznych w województwie krakowskim wzrasta w dalszym ciągu. Liczba zatrudnionych wynosiła na dzień 19 bm. 39.210 osób, wykazując w okresie sprawozdawczym wzrost o 508 osób, a w stosunku do roku ubiegłego o 10.925.

Z liczby tej zatrudniono na robotach finansowanych przez Fundusz Pracy 7.060 osób, na robotach

samorządowych 6.475, a na państwowych 25.875. Niezależnie od tego Fundusz Pracy skierował w bież. roku do prywatnych zakładów pracy 8.705 bezrobotnych. Stan zarejestrowanych bezrobotnych wynosił w dniu 19 bm. 9.498 osób

Wojewódzkie Biuro prowadzi w dalszym ciągu akcję przemieszczeniową bezrobotnych do robót poza miejscem stałego zamieszkania. W okresie od 6—19 bm. przeniesiono z Białej do Nowego Sącza do robót przy budowie węzła rożnowskiego

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO

Czwartek, g. 8: „Gdzie diabeł nie może...”

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ADRIA: „Perły korony” (Sacha Guitry)

„Diabelska eskadra” (Richard Dix).

APOLLO: „Marco Polo” (Gary Cooper)

ATLANTIC: „Pensjonarka” (Deanna Dornin, i „Wzgardzona”) John Boles’ Barbara Stanwyck).

LOPP: „Dla kobiety” (Clark Gable, Myrna Loy) i „Noce egipskie” (Eddie Cantor).

PROMIEŃ: „Znachor” (K. Junosza-Stepowakij)

MUZEU: „Królowa dżungli”.

STELLA: „Łódź śmierci”.

SWIT: „Drapieżne małżeństwo”.

SZTUKA: „Przygoda w Szanghaju” (Dolores del Rio, Georg Sanders, i inni).

UCIECHA: „Robin Hood” z Errolem Flynnem i Oliwią de Havilland.

WANDA: „Złotowłosa” (Jeannetta Mac Donald i Nelson Eddy).

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Ostatni akord mistrzostw lekkoatletycznych -- w niedzielę 25 bm. w Krakowie

W nadchodzącą niedzielę dnia 25 bm. odbędą się w Krakowie ostatnie konkurencje tegorocznych mistrzostw lekkoatletycznych Polski, a mianowicie:

Bieg 3.000 metrów z przeszkodami, sztafeta 4x200 m., sztafeta szwedzka (400x300x200x100 metrów) oraz mistrzostwa w chodzie na 50 klm.

Zgłoszenia do powyższych konkurencji są nadspodziewanie liczne i przedstawiają się następująco:

Do biegu 3.000 m. z przeszkodami zgłosiło się 10 zawodników, a to: Soldan i Kozłowski z Cracovii, Herman, Osiński i Jurkowski z Polonii warszawsk., Wirkus, Marynowski i Bro ma z Warszawianki, Flis (Zw. Strzelecki — Lublin) i Kramek (Zw. Strzelecki — Gdynia). Faworytem tego biegu jest Soldan, który zapewne stoczy ciekawą walkę o pierwsze miejsce z Flisem, Hermanem i Kramkiem.

Do sztafety 4x200 m. zgłoszonych zostało 6 zespołów: Polonia (Warszawa), AZS (Warszawa), AZS (Poznań), Warszawianka, Orle ta z Dębina i Cracovia.

Do sztafety szwedzkiej zgłosiło się 7 zespołów: Polonia 1-sza i 2-ga z Warszawy, AZS (Warszawa), AZS (Poznań), Warszawianka, Orle ta (Dębina) i Cracovia. Najważniejszym

kandydatem do tytułu mistrza w obu sztafetach, jest drużyna Orląt z Dębina, która wystąpi w składzie: Gąssowski, Janik, Nowak i Olszyna, będąca rewelacją tegorocznego sezonu lekkoatletycznego i dzierżąca już tytuł mistrzowski Polski w sztafecie 4x100.

Do chodu o mistrzostwo Polski na 50 klm. zgłosiło się 11 zawodników: Możdżyński (Polonia Warszawa), Grechuta (WKS Flota — Gdynia), Sadza, Kwaśniak, Śliwiński, Kwiatkowski (Zw. Strz. — Ostrowiec Świętokrzyski), Czech i Sitko (Zw. Strz. — Katowice), Budzyński i Biegeregowej (KS Bałtyk — Gdynia), oraz Koźlecki (K. P. W. — Poznań). W tej konkurencji walka o pierwszeństwo rozstrzygnie się między zawodnikami Związku Strzeleckiego z Ostrowca, którego patrol zdobył tytuł mistrzowski w swej kategorii w tegorocznym marszu Szlakiem Kadrowki, a zawodnikami gdyńskimi: Budzińskim i olimpijczykiem Bieregowej.

O ile wszyscy zgłoszeni zawodnicy do powyższych konkurencji staną na starcie w niedzielę 25 bm., ostatni akord tegorocznych mistrzostw lekkoatletycznych Polski w Krakowie będzie naprawdę imponujący.

Wyniki Wysockiej były następujące: 60 m 8 sek., kula 8,82, dysk 37,90, w dal 4,55.

Konkurencje męskie w zawodach o mistrzostwo polskiej emigracji w Belgii: 100 m — Szczepański 12,7 (poza konkursem Sfora uzyskał 11,4) 400 m Ratajczak 30,9, 800 m Nowak 2:08, 1500 m Nowak 4:44, dysk Szczepański 29,34, kula Szczepański 11,52 w dal Sfora 5:24 w zwyż Szczepański 1,41.

Niemcy, Estończycy, Szwedzi i Finowie startują w Grand Prix Polski

W niedzielę, dnia 25 bm. o godz. 11 odbędzie się na Bielanych pod Warszawą motocyklowe Grand Prix Polski. Dotychczasowe zgłoszenia przekroczyły znacznie liczbę spodziewanych zawodników. Na starcie ujrzymy zarówno czołowych zawodników Polski, jak i wybitnych motocyklistów Niemiec, Szwecji, Finlandii i Estonii.

Zawodnicy startują w 3 kategoriach: W kategorii C najsilniejszej (500 ccm) startują: Czerny (Niemcy) na maszynie A. J. S., Bungertz (Niem.) fabryczny jeździec DKW, Weldeman (Estonia) na N. S. U., Peutti Sirkia (Finl.) na Nortonic. Z Polaków walczyć będą m. in. Lemański z Poznańskiej Unii na BMW, doskonale zapowiadający się Brendler z Łodzi na Zundappie, Borek-Gostyński z Unii Poznańskiej na BMW i Bathelt z Bielska na Rudge. Ogólna ilość startujących w tej kategorii wyniesie ok. 20 zawodników.

W kategorii B (350 ccm) startują: Tompson (Estonia) na NSU, Karlson (Szwecja) na Husquarna, Czumer (Polska) na Welocett, Langer (Polska) na Rudge i Bezet na Welocett.

W kategorii 250 ccm mają startować: Nowotny (Niemcy) na Puch-Compresor, Wünsche (Niemcy) na DKW, Baron (Polska) na Rudge, Klimkowski na Rudge i inni.

Zawody odbędą się bez względu na pogodę. Trasa prowadzi ulicami: Marymoncką, Gdańską, Marii Kazimiery, Kamedułów i Laszek Bielański. Trasa zostanie zamknięta dla publiczności o godz. 10.30.

Długość trasy wynosi 250 klm (30 okrążeń).

Mistrzostwa bokserskie Warszawy

W niedzielę rozpoczynają się w Warszawie zawody bokserskie o mistrzostwo klasy A okręgu. Pierwszego dnia odbędą się dwa mecze: Makabi walczy z Okęciem w gmachu Cyrku o godz. 19-ej, a Czechowice z CWS w Czechowicach o godz. 18-ej.

O mistrzostwo klasy B odbędą się pięć spotkań. W sobotę rezerwa Czechowice spotka się z rezerwą Makabi, a rezerwa Polonii z Iskrą. W niedzielę Gwiazda walczy z Warszawianką, Skra z Fortem Bema, a Broń z Orkanem.

Zawody kolarskie na torze Cracovii

Urozmaicony program wyścigów zgromadził na torze Cracovii około 1000 osób. Atrakcją zawodów, jak zwykle były wyścigi motocykletek, zwanych popularnie „setkami” oraz wyścigi za prowadzeniem motorów. W ogólnej punktacji o cenną nagrodę wicemistrza Krakowa p. Bialika prowadzi chwilowo Łazar. Wyniki szczegółowe są następujące:

Wyścig „setek” na 5 okrążeń toru wygrał Bańdo w czasie 2.21 przed Zakiem i inż. Rotweinem.

Wyścig na 20 okrążeń toru z 4 finiszami dał zwycięstwo Łazarowi 12 pkt., Janik 6 pkt., Motyka 4 pkt. i Teichman 0 pkt. Czas zwycięzcy 16:558.

Bieg juniorów na 12 okrążeń toru z 3 finiszami wygrał Sosenko 9 pkt., drugi Pieróg 5 pkt. i Leśniak 3 pkt.

W drugim wyścigu „setek” na 5 okrążeń toru Bańdo daje wyrównanie 40 m. Mimo równych sił, wygrywa rutynowany Bańdo w czasie 2.28.5, przed Zakiem, inż. Rotweinem i mistrzem Łazarskim, który był „handicapowany” swymi 110 kg wagi. Wyścig ten był bardzo zacięty i rozegrał się dopiero na ostatnich 50 metrach.

Ostatni wyścig był za prowadzeniem motorów na dystansie 10 okr. toru. W tym okazało się co to znaczy dobry leader. Faworyt tych wyścigów i dotychczasowy bezkonkurencyjny zwycięzca Wandor jechał tym razem za prowadzeniem inż. Litwina i przybył ostatni do mety. Zwyciężył Łazar za prowadzeniem Łazarskiego w czasie 4.48.6, przed Dudą, który startował na rowerze drogowym z hamulcami za leaderm Bańdo, oraz Wandorem.

87 i 88 mecz polskiej reprezentacji piłkarskiej

Mecze Polska — Jugosławia w Warszawie i Polska — Łotwa w Rydze w nadchodzącą niedzielę będą 87-ym i 88-ym meczami polskiej reprezentacji piłkarskiej.

Z dotychczasowych 86 meczów wygrali Polacy 33, zremisowali 14, a przegrali 39. Stosunek bramek brzmi 193:187 na korzyść Polski.

W roku bieżącym rozegrano 4 mecze, a mianowicie z Jugosławią w Belgradzie 0:1, z Irlandią w Warszawie 6:0, z Brazylią w Strasburgu 5:6 i z Niemcami w Kamienicy 1:4.

Stosunek bramek w bieży roku brzmi 12:11.

* * *

Mecz Polska — Jugosławia prowadzić będzie ostatecznie sędzia szwedzki p. Eklind, a na liniach sędziować będą sędziowie łódzcy pp. Wardęszkiewicz i Lange.

Nowa dyskobolka polska

Na mistrzostwach lekkoatletycznych emigracji polskiej w Belgii wyróżniła się emigrantka Wysocka z Charleroi, która wygrała wszystkie konkurencje kobiece.

Wysocka rzuciła dyskiem na 37.90 m., przy czym wszystkie jej rzuty przekraczały 34 m. Nie potrafiła ona uzyskać 40 metrów, które osiągała na treningu. Niemniej jednak jest ona już dziś najlepszą dyskobolką emigracyjną.

Wysocka pragnie w przyszłym roku startować na Igrzyskach Emigracyjnych w Warszawie i w tym celu przeprowadzi na wiosnę przyszłego roku bardzo solidny trening. Spodziewa się ona, iż rzuci w Warszawie 40 metrów i wobec wycofania się Wajsówny sięgnie po tytuł najlepszej dyskobolki polskiej.

Wynik Wysockiej 37.90 na mistrzostwach emigracyjnych jest lepszy o 1.39 — od tego, który Cejzikowa uzyskała tego samego dnia na mistrzostwach świata w Wiedniu.

Straszna katastrofa samochodowa

Poznań. 22. 9. PAT. Z Gniezna donoszą, że na szosie w pobliżu majątności Chwałkowo wydarzyła się groźna katastrofa samochodowa. Samochód osobowy, prowadzony przez Zbigniewa Niedbalskiego przemysłowca z Warszawy, uderzył z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn o przydrożne drzewo, ulegając zupełnemu rozbiciu. Tak Niedbalski, jak

i jadący z nim właściciel wozu Kazimierz Rompalski, pochodzący również z Warszawy, doznali ciężkich obrażeń. Rannych wydobyto z trudem spod rozbitego samochodu. Niedbalski zmarł w kilka godzin wskutek odniesionych ran w szpitalu w Gnieźnie. Stan Rompalskiego jest groźny.